

Mellékletek:

Az Eke Liliom Kertészet üvegházi vágott liliomai

Az Eke Liliom Kertészet 34 évvel ezelőtt, 1986-ban indult, kezdetben 300 négyzetméteren foglalkoztak vágottliliom-termesztéssel. A virágtermesztési előzmények (tulipán, kardvirág) még előbbre, egészen 1979-re nyúlnak vissza a családi magánvállalkozás történetében. E folyamat része volt, hogy Békés megyéből a legfőbb hazai piac, a főváros közelébe, azaz Dabasra költöztek. A termelés felfutása miatt az indulás után nyolc évvel kiköltöztek jelenlegi (Örkényi út 8/A) telephelyükre. A fóliás termesztést fokozatosan korszerű holland üvegházakra váltották, mely ma már 2 hektáron működik és 17 embernek ad munkát, még úgyis, hogy a termelés jelentős részben programozott, automatizált.

Évi másfél millió szál vágott liliommal gyarapítja a virágkereskedelmet a dabasi vállalkozás, mellyel a hazai piac meghatározó szereplői már évtizedek óta, de a határon túl is (Ausztria, Szlovákia, Románia, Szerbia) jól ismertek. Egész évben folyamatos ellátást biztosítanak vevőiknek a színek, fajták széles választékával. A termelésben mintegy 15 főfajta szerepel, de mellette állandó a kísérletezés, a fajtaújdonosságok próbatermesztése és piaci bevezetése egyszerre több tucat fajtajelölttel. A szakmai háttérrel jelentős részben holland üzleti kapcsolatok adják, ugyanis a szaporítóanyag beszerzése és a szaktanácsadás Hollandiából történik. A termelés további menetét dr. Eke Sándortól ismerhetjük meg:

„Minden héten Hollandiából érkező megfelelő hőkezeléssel ellátott friss hagymákat talajlazítóval előkészített ágyásokba ültetjük. Beöntözzük tiszta vízzel, majd a növény igényének megfelelően 10-12 naponta tápoldatozunk. Amikor leterem a növény, ismét talajrotálás következi, és friss hagymát ültetünk. Egy hagymából egy virág fejlődik, a maradványt pedig összezúzzuk. A későbbiekben fontos feladat a hálóemelés, a kitámasztás. Nyáron 70-80 napra, télen 90-100 napra szedjük a virágot.

Kézzel, metszőollóval szedjük, az itt lévő dolgozók mindegyike mindent tud az ültetéstől a szedésig. A nők a könnyebb munkát végzik, a férfiak inkább a talaj-előkészítést és a hagyma mozgatását. Ültetés után tőzeggel, vagy kókuszdió rostjával fedjük a talajt. Nyári időszakban azért, hogy ne melegedjen fel. Faipari melléktermékkel fűtünk. A növények CO₂ fogyasztása a levegőből az asszimilációhoz közel annyi, mint az égéstermékek eltávozó szén-dioxida.

Gombaölő szereket hat év óta nem használunk, rovarölő szerek használatát 70%-ban bioanyagokkal már kiváltottuk.

A vállalkozás családi alapon működik, feleségem a könyvelésért felel, gyermekeink is részt vesznek a vállalkozás működtetésében.”

A téli termesztés látványos jellegzetessége az éjszakai pótmegvilágítás, mely kifejezetten költségigényes művelet, de extrajövedelmet eredményez.

Dr. Eke Sándor évtizedek óta aktív szereplője, formálója a hazai dísznövénytermesztés közéletének, fejlődésének, melynek részleteit e helyütt nincs mód ismertetni, de kitüntetései felsorolásával e tevékenységéről is reális keresztmetszetet kapunk:

- Munkácsy Mihály-érdemérem a mezőgazdaság fejlesztéséért, a Flóra Hungária nagybani virágpiac megszervezéséért.
- Ujhelyi Imre-érdemérem a magyar mezőgazdaság fejlesztéséért, a Virágpaletta Szövetkezet virág-nagykereskedelmi hálózatának megszervezéséért, létrehozásáért.
- Gróf Károlyi Sándor-érdemérem a termékpályás szövetkezetek létrehozásában kifejtett munkájáért.
- Magyar Örökség Érdemérem a szövetkezeti hagyományok ápolásáért.

- Szövetkezeti Érdemérem az Országos Szövetkezeti Tanácsban végzett munkáért.
- 2014 – Pro Urbe Dabas díj
- 2016 – Az év Pest-megyei gazdálkodója díj
- 2018 – Dabas Város Díszpolgára
- Corvinus Érdemérem a kertészet tudományoktatás, kutatás fejlesztésében és a határon túli kertészmérnök-képzés szervezésében való részvételéért.
- 2001 – Szent István Egyetem címzetes egyetemi docense
- 2018 címzetes egyetemi tanár cím
- 2019 – Az Év Dísznövénykertésze

Dr. Eke Sándor kiváló, nemzetközi szinten jegyzett liliumkertész, munkássága a kertésztudomány szintjén is elismert. Családi gazdasága gyakori célpontja szakmai látogatásoknak, tapasztalatcseréknek, kutatásoknak, gyakorlati foglalkozásoknak. Az itt előállított vágott lilium kiváló minőségét a folyamatos vevői, kereskedelmi visszajelzések mellett szakmai kiállítások díjai tanúsítják. A gazdaság magas színvonalú termelésével és termékével városunk ismertségét és jó hírét növeli évtizedek óta.

Sokat tettek a vágott lilium magyarországi népszerűsítéséért, az Eke Lilium Kertészet üvegházi vágott liliumai értéktárunkat is jelentősen gyarapítják.

Bibliográfia

- Eke Sándor – Gerbár József – Gombás Attila – Retkes József – Schmidt Gábor – Szűcs Rezső: A túlélés lehetőségei. Kertészet és szőlészet 2002/22. pp. 14-15.
- Steinhauser András: Dr. Eke Sándor hatvanéves. Kertészet és Szőlészet 2007/17. p. 25.
- Mórocz Károly: Vörös beöntés és fehér liliumok. 24 óra 2008. május 21. p. 5.
- Pethes József: Liliumszál milliós szám. Szabad Föld 2008. május 30. p. 15.
- Bakó Zoltán: Magyarországi tanulmányúton a frissen végzett virágkötők. Székelyhon 2010. július 15.
- Horn Gabriella: Virágnagy hatalom lehetnének. nlc.hu 2011. július 23.
- Szabó Erika: „A DABASI LILIMUMFI” . Dabasi Újság 2018. április. pp. 4-5.
- Pap Edina: Az év dísznövénykertészei. Kertészet és Szőlészet 2019. október 9. p. 15.
- Dabasi Újság: Dr. Eke Sándor az év dísznövénykertésze. 2019. november. p. 11.
- Feldman László, Kotán Sándorné, Pálinkásné Balázs Tünde (szerk.): Példaképek. – Dr. Eke Sándor. pp. 26-29. Karlik Dóra fotóival és dr. Eke Sándor visszaemlékező írásával.

<http://www.dabas.hu/index.php/varosunk/diszpolgarok/2625-dr-eke-sandor>
[http://www.dabas.hu/index.php/varosunk/dabasi-vallalkozok/440-dr-eke-sandor-liliumkertessel-egyetemi-docenssel-a-viragpaletta-ertekesito-es-beszerzo-szovetkezet-elnokevel-beszeltunk/Feldman László riportja/](http://www.dabas.hu/index.php/varosunk/dabasi-vallalkozok/440-dr-eke-sandor-liliumkertessel-egyetemi-docenssel-a-viragpaletta-ertekesito-es-beszerzo-szovetkezet-elnokevel-beszeltunk/Feldman%20László%20riportja/)

Duna TV - Gazdakör: A lilium termesztése. Adásnap: 2006. augusztus 4. Nyilatkozó: dr. Eke Sándor dísznövénykertész, Dabas. <https://nava.hu/id/183058/#>

MAG TV – Érdekes emberek – Dr. Eke Sándor. 2016. január 11. 51:57.
<https://www.youtube.com/watch?v=ZIVpFy7-Dpo>

Novumtv – Liliumkertészet. 2017. május 25. 7:31.

<https://www.youtube.com/watch?v=yAkCgtasUA>

Dabas TV – MásKép Szabó Erikával – vendég: dr. Eke Sándor. 2018. március 15. 25:52.
https://www.youtube.com/watch?v=EYkSw0_AuM4

Tompa Mihály: A fehér liliom
(részlet)

Reám, a liljom- s illatának
Elbűvölő hatalma van;
Tudom: ha egy szálat letörmék,
Beteg lennék halálosan!

Szent természet! ha visszavészed
A port, melyet most viselek;
És új alakban szül meg újra
Végetlen titkú kebeled:

Ne légyek én sokáig élő
Cser, zöld fenyő az ormokon,
Egy szép tavaszt viruljak át csak:
Legyek fehérülő liliom!

1848

Összeállította: Valentyik Ferenc